



VZGOJNI NAČRT OSNOVNE ŠOLE KAJETANA KOVIČA POLJČANE

Poljčane, 2009

Spremembe, dopolnitve, posodobitve: 2013, 2015, 2023, 2024, **2025**

1. UVOD

Vzgojni načrt zagotavlja varno, pregledno in spodbudno učno okolje za vse učence, zaposlene in starše s tem, da opredeljuje želena in pričakovana vedenja ter spoštljive medsebojne odnose. Opredeljuje tudi izrekanje s pohval, vzgojnih ukrepov in izrekanje opominov.

Z njim zagotavljamo nenehen proces izboljševanja kakovosti bivanja v šoli in uresničujemo vizijo razvoja šole ter skupne vrednote.

Skrbimo za kvaliteto odnosov, ki so pogoj za učinkovito pridobivanje različnih znanj, spretnosti in veščin učencev ter za njihov celosten in zdrav razvoj.

Vzgojni načrt je nastal na osnovi analize stanja vzgojnega dela na šoli in ga glede na potrebe skupnega življenja in dela spreminjamo in dopolnjujemo. Uresničujemo ga v skladu s pravili stroke, sprejetimi zakoni, na podlagi izdanih predpisov in aktov šole ter v skladu s cilji učnih načrtov.

Izhodišče vzgojnega delovanja sta 2. in 60. d člen Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13, 46/16 – ZOFVI-K in 76/23), v katerem so podrobno predstavljeni cilji osnovnošolskega izobraževanja in vsebina in postopki sprejemanja Vzgojnega načrta šole.

Oblikovan je na sprejetih dogovorih med zaposlenimi, učenci in starši, zato smo vsi enakovredno odgovorni za njegovo uresničevanje.

Vzgojni načrt se **spreminja, posodablja in dopolnjuje**. Podlaga njegovega dograjevanja in spreminjanja so letne evalvacije vzgojnega dela in posebni dogodki, ki jih zaznavamo zaradi spreminjanja družbene klime in kulture ter tehnologije.

2. VIZIJA

Cilj vzgojnega delovanja Osnovne šole Kajetana Koviča Poljčane je izražen v naši viziji:

Osnovna šola Poljčane bo učencem posredovala temeljna, uporabna in vseživljenjska znanja. Ustvarjala bo takšna učna okolja, v katerih bodo učenci razvijali veselje do učenja in dela ter pozitiven odnos do življenja, sodelovanja, spoštovanja in strpnosti v medsebojnih odnosih. Staršem bo ponujala različne oblike sodelovanja in skupaj z njimi iskala odgovore na vzgojna in izobraževalna vprašanja. Skozi raznovrstne dejavnosti se bo povezovala z okoljem in razvijala občutek pripadnosti ter trajnostno naravnost mladih.

3. VREDNOTE

Vsaka vzgoja temelji na vrednotah, ki jih spoštujejo vsi – učenci, zaposleni in starši.

Na šoli si prizadevamo za uresničevanje naslednjih vrednot:

- **varnost:** fizična in psihološka varnost (poznamo pravila, pričakovanja, ni nas strah, lahko dobimo pomoč, če jo potrebujemo)
- **doslednost:** imamo jasne dogovore in poznamo posledice za neupoštevanje le-teh
- **odgovornost:** vsak mora opraviti nalogo ali obveznost, ki jo je prevzel za skupno dobro ali dobil zato, da bi napredoval

- **spoštljivost:** empatija ali sprejemanje in vživljanje v položaj drugega z upoštevanjem okoliščin in občutij, vzpostavljanje in/ali ohranjanje medsebojnega zaupanja. V ravnanjih upoštevamo splošne dogovore in pravila.

Šola vzgaja za vrednote z vsakodnevnimi praksami, različnimi dejavnostmi v okviru projektov, urami oddelčnih skupnosti, v okviru dni dejavnosti, in ob drugih priložnostih ter z zgledi.

Vrednote uresničujemo v vsakdanjem življenju, ko jih ponotranjimo. **Pri tem je pomembno, da starši in šola sledimo istim vrednotam.**

Vzgojno delovanje šole temelji na načelih, ki zavezujejo učence, zaposlene in starše:

- načelo oblikovanja ustreznega učnega in socialnega okolja za učence,
- načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja vseh udeleženi v pedagoškem procesu,
- načelo sprejemanja odgovornosti za svoje vedenje in ravnanje,
- načelo preventivnega in proaktivnega delovanja šole,
- načelo osebnega zglada,
- načelo zavzetosti za vsakega posameznika,
- načelo pogovora kot najustreznejšega načina reševanja težav,
- načelo vzajemnega sodelovanja s starši in usklajenega pristopa šole in staršev
- načelo ničelne tolerance do nasilja.

Z Vzgojnim načrtom se zaveujemo, da si bomo učenci, učitelji in starši prizadevali za uresničevanje vrednot, ki so nam vsem pomembne in za katere menimo, da jih premalo upoštevamo. Te vrednote so: **varnost, doslednost, odgovornost, spoštljivost.**

4. VZGOJNE DEJAVNOSTI

Šola načrtuje in izvaja vzgojne dejavnosti na ravni šole, posameznih razredov ali oddelkov in na ravni posameznih učencev.

Vrednote uresničujemo na naslednje načine:

4.1 PROAKTIVNE oz. PREVENTIVNE DEJAVNOSTI so dejavnosti s katerimi šola ustvarja varno in spodbudno učno okolje v katerem lahko vsi učenci in zaposleni zadovoljujejo svoje potrebe, dolžnosti in odgovornosti.

1. Zgled

Če želimo, da bodo učenci ponotranjili vrednote, ki jih zagovarjamo, jih moramo uresničevati tako zaposleni v šoli kot starši v vsakdanjem življenju. Zgled mlajšim učencem so tudi starejši učenci oz. vrstniki. Zato ravnamo tako, da se drugi ob nas počutijo varne, držimo se dogovorjenega; ravnamo tako, da ne ogrožamo drugih; v medsebojnih odnosih se mirno pogovarjamo, se poslušamo in iščemo rešitve v korist vseh udeležencev.

2. Pogovor

Osnova vzgojnega delovanja je pogovor, ki poteka v medsebojnih odnosih na vseh nivojih in smereh.

Poteka lahko kot individualni pogovor, pogovor v paru ali skupini:

- učenec/i – učitelj/razrednik
- učenec/i – šolska svetovalna služba
- učenec/i – učitelj/razrednik/šolska svetovalna služba – starši

- učenec/i – vodstvo šole

- pogovorne oz. svetovalne ure učiteljev/razrednikov
- pogovor v oddelčni skupnosti (razredne ure, dodatne pogovorne ure)
- pogovor med učenci različnih oddelkov, razredov.

Cilj pogovorov je izboljšanje pogojev za uresničevanje koristi in pravic učencev, izboljšanje pogojev vzgojno izobraževalne učinkovitosti, izboljšanje odzivanja učencev na različne pogoje in pričakovanja, urejanje odnosov med učenci za izboljšanje razredne ali šolske klime, upoštevanje pravic vseh v vzgojno izobraževalnem procesu, razvijanje in krepitev socialnih in čustvenih kompetenc učencev, zavedanje odgovornosti in dolžnosti.

3. Poznavanje pravil in dogovorov ravnanj v šolskem prostoru in postavljanje jasnih meja

Učencem omogočamo sodelovanje pri oblikovanju šolskih in razrednih pravil obnašanja, vedenja in uresničevanja vzgojno izobraževalnih potreb in omejevanja neprimernega vedenja v naslednjih oblikah:

- skupno pregledovanje in oblikovanje šolskih pravil v začetku šolskega leta
- glede na potrebe in zaznave učencev ponovno pregledovanje in oblikovanje pravil skupnega življenja v okviru razrednih ur
- pregled predlogov Šolske skupnosti učencev o šolskih pravilih in opozorila učencev o kršitvah le-teh ter vključevanje predlogov učencev v Pravila šolskega reda
- pregled in upoštevanje predlogov učencev, ki sodelujejo v Delovni skupini za šolsko prehrano ter vključevanje smiselnih predlogov v pravila šolskega reda
- pregled in vključevanje individualnih koristnih in učinkovitih predlogov učencev v pravila šolskega reda.

4. Tematske ure in razredni projekti

S ciljem razvoja in krepitev socialnih kompetenc ter osebne in čustvene odpornosti, osvajanja veščin mirnega reševanja konfliktov, humanitarnosti, sprejemanja različnosti, prepoznavanja nevarnosti vseh vrst odvisnosti (splet, hrana, droge, alkohol, cigareti, spolnost ...) in pojavljanja nasilnih vedenj ter medvrstniškega nasilja, učitelji načrtujejo v letnem delovnem načrtu šole različne projektne dejavnosti, tudi v sodelovanju z zunanjimi institucijami. Glede na pojavnost posameznih škodljivih vplivov, se preventivne dejavnosti načrtujejo tudi po vertikali. Pri tem sodelujemo z ustreznimi uradnimi in nevladnimi organizacijami.

5. Svetovalne ure vseh strokovnih delavcev šole

Vsi strokovni delavci imajo načrtovan čas za pogovore z učenci. Čas je javno objavljen na oglasni deski v šoli, na spletu in v Publikaciji šole. Pobudo za pogovor lahko poda učenec, ki ima osebne, socialne, čustvene in druge težave. Za pogovor lahko izbere kateregakoli strokovnega delavca (učitelj, razrednik, sorazrednik, šolska svetovalna služba, knjižničarka, učitelj za dodatno strokovno pomoč, vodstvo šole ...). Na svetovalno uro lahko učenca/ce povabi učitelj/razrednik ..., če zaznava spremembe v vedenju ali pri učnem delu učenca.

6. Krepitev povezanosti med šolo in starši

S ciljem poenotenega vzgojnega delovanja omogočamo staršem sooblikovanje pravil šolskega reda, tematska izobraževanja (obveščanje o možnostih izobraževanja preko spleta), organiziranje predavanj z vzgojno

vsebino, organiziranje tematskih delavnic glede na interes staršev, formalna in neformalna druženja ter vsakoletno preverjanje mnenj staršev o delu šole preko ankete z odprtimi vprašanji.

7. Pogostejši pogovori s starši-trikotnik šola-učenec-starši

Ob ponavljanju kršitev učenca, ki ne reagira na predhodne vzgojne ukrepe in moteče vpliva na celotno razredno klimo, se strokovni delavec lahko odloči za tedenske razgovore s starši, na katerih starše seznanja z učenčevim vedenjem v šoli. Na pogovorih lahko sodeluje tudi učenec, ki sproti pojasnjuje svoje počutje, težave, socialne in/ali učne potrebe.

8. Sodelovanje z zunanjimi institucijami

V primeru, ko učenec izraža izrazite osebnostne, čustvene in socialne stiske, vedenjska odstopanja in druge neustrezne oblike ravnanj, se šola poveže s starši in z zunanjimi institucijami za skupno oblikovanje mreže pomoči učencu. Praviloma navezujemo stike s CSD, Svetovalnim centrom Maribor, pedopsihiatrično ambulanto Maribor, po potrebi z zunanjimi institucijami, kjer je njihov otrok že v obravnavi in nam jih starši sporočijo. Cilj teh povezovanj je povečanje razumevanja učenčeve situacije in izboljšanje lastnega znanja in veščin ravnanja v vzgojno izobraževalnem delu z učencem.

Navedene pro- in preventivne dejavnosti vključujejo razvijanje vrednot varnost, doslednost, odgovornost in spoštljivo ravnanje v medsebojnih odnosih. Izvajajo se znotraj pouka ali pred in po pouku o čemer predhodno obvestimo starše.

V preventivne dejavnosti za učence bomo, kot doslej, vključevali tudi zunanje sodelavce in institucije: v skrbi za zdravje in zobno preventivo bomo sodelovali z Zdravstvenim domom Slovenska Bistrica, znotraj preventivnih dejavnosti na področju odraščanja s Svetovalnim centrom za otroke, mladostnike in starše, kakor tudi s Centrom za socialno delo Slovenska Bistrica, sodelovali pa bomo tudi s policijo in drugimi institucijami v korist zdravega razvoja otroka.

Preventivne dejavnosti za starše bomo izvajali v okviru predavanj ali delavnic za starše, ki jih bodo vodili strokovni delavci šole ali zunanji sodelavci.

4.2 SVETOVANJE IN USMERJANJE

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem, pa tudi njihovim staršem, pri reševanju problemov, ki so povezani:

- s celostnim razvojem učenca (telesni, osebnostni in emocionalno-socialni razvoj),
- s šolskim delom učencev,
- z odnosi med vrstniki, učenci in učenci ter odraslimi,
- z razvijanjem samopodobe in s prevzemanjem odgovornosti.

Cilji svetovanja in usmerjanja učencev so:

- oblikovanje lastnih učnih, osebnostnih, kariernih, družbenih in življenjskih ciljev ter načinov uresničevanja le-teh,
- učinkovitejša organizacija šolskega in domačega dela,
- spremljanje lastnega dela in uspešnosti ter napredka,
- krepitev zavedanja, da je vsak odgovoren za svoje ravnanje in dolžan sprejemati posledice ravnanj,
- odkrivanje in razumevanje vzrokov za neustrezna vedenja pri sebi in drugih

- upoštevanje in dopuščanje drugačnosti posameznika, razvoj empatije
- nenasilno, konstruktivno in mirno reševanje problemov
- razvoj pozitivne samopodobe in samozaupanja.

V primeru, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih obravnava v šoli ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, bo šolska svetovalna služba ali strokovni delavec starše napotil po ustrezno pomoč v zunanje ustanove. Če starši dogovorov ne sprejmejo oz. ne izpeljejo, šolska svetovalna služba obvesti o težavah otroka Center za socialno delo, da s svojimi postopki vzpostavi sodelovanje in deluje v korist otroka.

4.3. IZREKANJE POHVAL, PRIZNANJ, NAGRAD

Pohvale se izrečejo:

- **sprotno individualno ali v oddelku učencem**, ki uspešno opravijo delo nad pričakovanji. Pohvalo lahko izrečejo vsi zaposleni,
- **javno na skupnih sestankih, po šolskem ozvočenju, spletnih straneh šole in v medijih** za večje uspehe (strokovni delavci, mentorji),
- **praviloma vsak petek ravnateljica javno izreče pohvalo učencem**, ki dosegajo pomembne učne ali športne dosežke ter posebne dosežke za zagotavljanje varnosti, doslednosti, odgovornosti in spoštljivosti v ravnanjih.

Pisne pohvale, priznanja in nagrade se podeljujejo po Pravilniku o pohvalah, priznanjih in nagradah, ki je bil sprejet 19. 6. 2014 in je objavljen na spletni strani šole.

5. VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPANJE

Vzgojno ukrepanje šola izvede, kadar učenec krši svoje dolžnosti, določene z zakonom ter drugimi predpisi in akti šole. Z vzgojnim ukrepanjem ni mogoče omejiti pravic učencev (od 5. do 13. člena in od 50. do 57. člena Zakona o osnovni šoli).

Razrednik, svetovalna služba ali drugi strokovni delavec šole vodi o vzgojnih ukrepih ustrezen zapis.

- 1. Ustno opozorilo učitelja učencu** zaradi kršenja šolskih pravil in dogovorov (dejavnosti)
- 2. Učitelj opravi pogovor z učencem** s ciljem pogovora o kršitvah šolskih pravil in sprejetja dogovorov o drugačnem vedenju
- 3. Pisno obvestilo staršem in/ali razredniku** o učenčevih kršitvah šolskih pravil in dogovorov. Pisno obvestilo, ki ga učitelj pošlje staršem, pošlje tudi v vednost razredniku. Lahko ga pošlje samo razredniku, ki ga po svoji presoji prepošlje še staršem.
- 4. Zadržanje učenca/cev na pogovoru po pouku zaradi vzgojnega ukrepanja** (učitelj, razrednik, drugi strokovni delavci) v zvezi s kršitvami pravil šolskega reda v času vzgojno-izobraževalnega procesa. O zadržanju učenca na razgovoru po pouku, učitelj ali strokovni delavec (šolska svetovalna služba) predhodno obvesti starše učenca.

5. Zadržanje učenca/cev po pouku v zvezi z neopravljenim šolskim delom. O zadržanju učenca na razgovoru po pouku, učitelj ali strokovni delavec (šolska svetovalna služba) predhodno obvesti starše učenca.

6. Priprava referata, predstavitve ali zapisa z vsebino kršitve ter poudarkom na vzgojnem sporočilu. Učenec svoja razmišljanja predstavi vrstnikom ali drugim učencem glede na vrsto kršitve in vpletenost drugih učencev.

7. Družbeno koristna dela tudi z namenom povrnitve namerno uničene šolske in druge lastnine: povrnitev škode v prvotno stanje, lažja popravila inventarja, pomoč v jedilnici, v knjižnici, v okolici šole, pospravljanje razreda, pomoč mlajšim učencem in ostalim učencem, ki pomoč potrebujejo, podaljšanje zadolžitve (dežurstva ...).

8. Začasen odvzem ugasnjene (elektronske) naprave ali predmeta s katerim učenec ogroža varnost, krši varovanje pred nezaželenim fotografiranjem, snemanjem, objavljanjem na svetovnem spletu, moti delo učitelja, drugih učencev in sebe oz. onemogoča izvedbo pouka ali druge dejavnosti. O takem odvzemu strokovni delavec še isti dan obvesti starše učenca, ki odvzeti predmet ali napravo v šoli tudi prevzamejo.

9. Pisno opozorilo učencu zaradi kršitve šolskih pravil

Učencu se izreče **Pisno opozorilo učencu zaradi kršitev šolskih pravil, kadar učenec**

- kljub izrečenemu vzgojnemu ukrepu nadaljuje s kršitvami šolskih pravil
- izvede težjo ali najtežjo kršitev šolskih pravil, predhodno pa mu ni bil izrečen še noben vzgojni ukrep.

5.1. VZGOJNI OPOMIN

Šola izreka vzgojne opomine v skladu s 60.f členom Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13, 46/16 – ZOFVI-K in 76/23), in sicer kadar učenec krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi in akti šole, ter ko vzgojno ukrepanje oziroma vzgojne dejavnosti ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena.

5.2. PREŠOLANJE UČENCA NA DRUGO ŠOLO BREZ SOGLASJA STARŠEV

Na osnovi 54. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli – ZOsn-F (UL RS, št.: RS, št. 102/07 z dne 9. 11. 2007) lahko šola iz vzgojnih razlogov prešola učenca na drugo šolo brez soglasja staršev,

- če so kršitve pravil šole takšne narave da ogrožajo življenje ali zdravje učenca oziroma življenje ali zdravje drugih ali
- če učenec po treh vzgojnih opominih v istem šolskem letu in kljub izvajanju individualiziranega vzgojnega načrta onemogoča nemoteno izvajanje pouka ali drugih dejavnosti, ki jih organizira šola.

6. SODELOVANJE S STARŠI

Redno in kakovostno sodelovanje s starši je predpogoj za učinkovito vzgojno in izobraževalno delo v šoli. S starši sodelujemo:

- individualno: mesečne in tedenske govorilne ure, pogovor po vnaprejšnjem dogovoru, pogovori s svetovalno delavko ali z ravnateljico;
- skupinsko: roditeljski sestanki, okrogle mize, delavnice ...
- s povabili na različne dogodke v šoli: nastopi učencev, prireditve, predavanja za starše ...

- z vsakoletno uporabo anket, ki staršem z odprtimi vprašanji omogočajo izražanje pričakovanj, želja in sooblikovanje Letnega delovnega načrta šole, šolskih pravil in določil Vzgojnega načrta.

Sodelovanje med starši in šolo poteka po naslednjem zaporedju:

1. Pogovor staršev s **strokovnim delavcem pri katerem je zaplet nastal.**
2. Pogovor staršev z **razrednikom otroka.**
3. Pogovor staršev s **šolsko svetovalno službo.**
4. Pogovor staršev z **ravnateljico.**

Na posameznih nivojih so lahko prisotni tudi drugi strokovni delavci, če to zahteva situacija.

Za organizirano uresničevanje interesov staršev deluje na šoli Svet staršev. Sestavljajo ga po en predstavnik staršev iz oddelčne skupnosti, ki je izvoljen na roditeljskem sestanku. O sejah se vodijo zapisniki, ki se hranijo in so na vpogled v tajništvu šole.

Sodelovanje s starši je dokumentirano v zapisnikih oddelčnih roditeljskih sestankov in poročilih razrednikov.

Obojestransko kakovostno sodelovanje in zadovoljstvo je eden naših temeljnih ciljev, zato ga spremljamo in merimo. Za merjenje zadovoljstva staršev šola ob koncu vsakega šolskega leta uporabi anketo, s katero ugotavlja zadovoljstvo staršev z delom šole in šolsko prehrano. Izvedljive predloge upošteva pri načrtovanju naslednjega šolskega leta. Po potrebi šola uporabi tudi druge ankete in vprašalnike za starše.

7. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE IZVAJANJA VZGOJNEGA NAČRTA

Uresničevanje vrednot, ki smo jih skupaj opredelili kot pomembne, vendar manj uresničene (varnost, doslednost, odgovornost, spoštljivost v medsebojnih odnosih), bomo na šoli sproti in letno evalvirali.

Ugotovitve ali načrtovane dejavnosti vodijo h krepitvi navedenih vrednot, nam bodo vodilo za spreminjanje in dopolnjevanje vzgojnega delovanja na šoli. Pri tem bomo sodelovali vsi – zaposleni na šoli, učenci in starši.

S šolskim vzgojnim načrtom želimo doseči medsebojno spoštovanje, sodelovanje, zaupanje, spodbudno in varno vzgojno, učno in delovno okolje in počutje.

Številka: 60302-4/2024/1

Spremembe in dopolnitve Vzgojnega načrta reda je obravnaval:

- pedagoški zbor, 12. 11. 2024 in 10. 12. 2024
- Svet staršev, dne 25. 2. 2025
- in jih potrdil Svet zavoda, dne 27. 2. 2025

Predsednica Sveta zavoda:
Simonič Tina

